

Сертифікація лісів

Голландсько-українське співробітництво з питань лісової сертифікації підтримує збалансоване ведення лісового господарства в Україні.

Сьогодні лісова сертифікація розглядається як ефективний інструмент розвитку збалансованого (сталого або невиснажливого) управління лісовими ресурсами та забезпечення балансу між екологічними, соціальними і економічними потребами суспільства. Питаннями розвитку лісової сертифікації сьогодні опікуються у багатьох країнах, існує низка національних та міжнародних схем лісової сертифікації. В Україні лісова сертифікація почала розвиватися переважно завдяки ініціативам зарубіжних партнерів і хоча останнім часом роль українських гравців на цьому полі зростає, важливим фактором розвитку лісової сертифікації для нашої країни залишається міжнародне співробітництво.

У 2006 році розпочався голландсько-український проект «Сприяння збалансованому веденню лісового господарства в Україні», який фінансується урядом Нідерландів. Проект підтримується Державним комітетом лісового господарства України і реалізується консорціумом, до складу якого входять голландські компанії FORM International і Probos Foundation, які працюють на замовлення уряду Нідерландів.

Проект буде реалізовуватися про-

тягом 2006-2008 рр. з метою сприяння розвитку сталого управління лісовими ресурсами в Україні, покращення торгівельних відносин у лісовому секторі між Україною, Нідерландами та іншими країнами Західної Європи, покращення обізнаності українських спеціалістів щодо збалансованого ведення лісового господарства, посилення національних технічних, експертних та інституційних можливостей щодо підтримки збалансованого ведення лісового господарства, сприяння отриманню міжнародних сертифікатів для лісгосподарських підприємств.

Серед партнерів проекту – Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М.Висоцького (УкрНДІЛГА), Голландська асоціація торгівлі деревиною, голландські компанії, що торгують деревиною і два державних лісгосподарських підприємства, які мають бути сертифіковані в ході виконання проекту: ДП «Гутянське лісове господарство» (Харківська область) та ДП «Городницьке лісове господарство» (Житомирська область).

Збалансоване ведення лісового господарства і сертифікація

Для того, щоб у майбутньому лісі продовжували надавати різноманітну продукцію і виконувати властиві їм функції, необхідно забезпечити в лісах збалансоване господарювання. При такому господарюванні обсяги рубки деревини не перевищують обсяги приросту, а при організації та плануванні лісгосподарської діяльності враховуються як економічні, так і соціальні та екологічні аспекти.

В розвинутих країнах сьогодні все більше і більше покупців, а також торгівельних компаній і промислових підприємств вимагають саме сертифіковану деревину і продукцію з неї, як гарантію того, що деревина, яку вони використовують, отримана з лісів, у яких господарювання проводиться належним чином. Наприклад, уряд Голландії ставить за мету максимально збільшити частку сертифікованої деревини на ринках країни, а Голландська асоціація торгівлі деревиною до 2009 року очікує забезпечити поставки сертифікованої деревини у розмірі не менше, ніж 75% від загальної кількості

деревини.

Одним із шляхів забезпечення і документального підтвердження сталого ведення лісового господарства є сертифікація лісів, в рамках якої незалежна третя сторона перевіряє, чи господарювання у лісі є екологічно безпечним, соціально корисним і економічно доцільним. При сертифікації здійснюється не лише оцінка діяльності лісгосподарського підприємства, але й проводяться консультації щодо стану ведення лісового господарства із різними зацікавленими сторонами – представниками урядових та неурядових організацій, профспілками, громадськістю.

Лісова Опікунська Рада

Сьогодні існує низка міжнародних та національних схем лісової сертифікації, серед яких найбільш відомою та розвинутою є сертифікація за схемою Лісової Опікунської Ради (ЛОП) – FSC. Лісова Опікунська Рада є міжнародною неприбутковою організацією, яка сприяє збалансованому управлінню лісами на планеті, і яку підтримують як деревообробна промисловість, так і соціальні та екологічні рухи (www.fsc.org). Загальні принципи і критерії управління лісами, які розроблені ЛОП, використовують акредитовані організації для сертифікації лісів у багатьох країнах світу. На даний час за схемою ЛОП сертифіковано понад 76 млн. га лісів в більше ніж 70 країнах. З деревини, сертифікованої за схемою ЛОП, виготовляється кілька тисяч видів продукції, на яких є торгова марка цієї організації. На кінець 2006 року в Україні за схемою ЛОП сертифіковано близько 800 тис. га лісів, переважно у Західній Україні та на Поліссі.

Сертифікація ведення лісового господарства

Загальні принципи і критерії управління лісами ЛОП можуть прямо використовуватися для проведення сертифікації в усіх країнах, але для врахування специфіки лісів та лісового господарства країни в багатьох країнах розроблюються національні стандарти лісової сертифікації на базі принципів і критеріїв ЛОП. В Україні Товариство лісової сертифікації у 2006 році розробило проект українського національного стандарту лісової сертифікації і очікується, що в наступному році робота над цим стандартом буде завершена.

Особливості ведення лісового господарства відповідно до вимог ЛОП

Актуальний план організації та ведення лісового господарства є основним елементом в процесі лісової сертифікації і при веденні господарства потрібно чітко дотримуватися до цього

плану. Крім опису лісогосподарських заходів, у плані організації та ведення господарства мають бути відображені наступні аспекти:

- Консультації та зв'язки із зацікавленими сторонами;
- Визначення рідкісних і зникаючих видів флори і фауни та спостереження за ними;
- Визначення високоцінних лісів (цінних з точки зору виконання захисних функцій, збереження природи тощо);
- Моніторинг лісів;
- Заходи безпеки для лісових робітників;
- Навчання персоналу;
- Практичні аспекти здійснення лісогосподарських операцій (такі, як – планування трелювальних волоків, лісове картографування тощо).

У процесі організації, планування та виконання робіт, лісогосподарські підприємства мають використовувати всю доступну інформацію та здійснювати моніторинг так, щоб при прийнятті управлінських рішень орієнтуватися не лише на невиснажливе отримання деревини, а й враховувати інтереси місцевих громад, забезпечувати охорону та збереження наявних зникаючих видів флори і фауни.

Місія голландсько-українського проекту «Сприяння сталому веденню лісового господарства в Україні»

Проект сприятиме проведенню лісової сертифікації та розвитку збалансованого управління лісовими ресурсами України для задоволення екологічних, соціальних та економічних потреб тепер і в майбутньому, а також для зміцнення лісового сектору України з одночасним зростанням можливостей доступу української лісопродукції на ринки Західної Європи, де постійно зростає потреба у сертифікованій лісопродукції. При цьому будуть покращені торгівельні зв'язки між Україною та Нідерландами в лісовому секторі. Важливими результатами проекту з сертифікації лісів буде сприяння збереженню природи, покращення порозуміння та підтримка лісогосподарської діяльності від місцевих жителів і, в багатьох випадках, більш ефективна діяльність лісогосподарського підприємства. Більше інформації про проект можна знайти на сайті:

www.smuf.com.ua.

Віктор КОРНІЄНКО,
Держкомлісгосп України,
Ігор БУКША,
Г. БОНДАРУК,
УкрНДІЛГА,
Марк Н.А. ван Бетхем,
Probos Foundation